

תמוז התשפ"ב
יולי 2022

סודי ביותר אולטרה

במלחמת העולם השנייה, 'סודי ביותר' היה סיווג הביטחון הגבוה לרוב הקצונה, אך יחידי סגולה, שהיו חשופים לשבירת הצפנים הגרמניים, סווגו 'סודי ביותר אולטרה' ('U' Top Secret). תעבורה בסיווג בטחון זה לא הועברה במערכת התקשורת הצבאית 'הרגילה', אלא ברשתות ייעודיות, שמפעיליהן היו שותפי סוד.

המסמך המצורף, בסיווג 'סודי ביותר אולטרה', הוא מברק מידי, 'למכותב בלבד', שנשלח ב-22 בדצמבר 1945 ממפקד הכוחות הבריטיים במזרח התיכון בקהיר לראש שירות הביטחון הבריטי MI5 ולמפקד הכוחות הבריטיים בפלשתינה.¹

המברק נשלח ברשת התקשורת הייעודית ששימשה להעברת מברקי 'ההגנה' והסוכנות היהודית שפוענחו בידי הבריטים.

המברק מנחה באשר לצעדים בהם יש לנקוט כנגד תנועת המרי העברי, שצעדה הראשון היה הפעלת השידור המחתרתי 'קול ישראל', כ"תחנת שידור של תנועת המרי העברי", ב-4 באוקטובר 1945.² המסמך מנחה לבצע בדחופות את הפעולות החיוניות הבאות:

- א. איתור משדרי קול ישראל באמצעות מאכני כיוון (Direction Finding – D/F), ותפיסת המשדרים (הבריטים כשלו במשימה זו);
- ב. איתור מפקדת הפלמ"ח (הבריטים הצליחו במשימה זו, ותפסו פיזית את מתקני מפקדת הפלמ"ח בקיבוץ מזרע במבצע 'אגתה', שאנו מכנים בשם 'השבת השחורה', ב-29 ביוני 1946).

לבריטים היה מידע רב על הפעילות היהודית, מידע שמקורו העיקרי היה האזנה לשידורי הרדיו של 'ההגנה' ושבירת הצפנים שבשימוש 'ההגנה' והסוכנות היהודית. המברק קובע כי פעולות חיוניות אלה הן שגרה צבאית שגרתית, המוכרת היטב ליהודים שוודאי מצפים להן, ודווקא אי ביצוען יעורר את חשד 'ההגנה'.

אל"ם (בדימוס) דניאל רוזן

¹ הארכיון הלאומי הבריטי The National Archives, תיק HW 92/4.

² דניאל רוזן, קול ברמה נשמע: מלחמת השידורים 1945 – 1948, אתר העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב, כסלו התשפ"א – דצמבר 2020.

BER 221. *Capt Jones*

TOP SECRET 'U'.

IN.

W. Number	-	120	TOO	-	221740Z/12/45
From	-	SLU CAIRO	TOD	-	222240Z/12/45
To	-	G.C. & C.S. & SLU CLOVER	GFS.	-	286
Priority	-	IMMEDIATE			

BRAN/CO 37 YD 12 Personal for Director General M.I.5
Rptd. G.O.C. Palestine from C.in C. M.E.F.

1. Roberts has shown me Kellar's PROC 6374 of 20th December.
2. Have personally examined the question in Palestine and am satisfied that the following operations are now essential.
  - a) Location by D/F and attempt capture Kof Israel.
  - b) Location of Palmach Headquarters.
3. Such operations are normal part of military preparations and as such must be expected by Jews who have knowledge British military routine. In fact absence such operations may already be regarded with suspicion by Hagana in view of
  - a) Our knowledge Kof Israel.
  - b) Likelihood our Signals Units Palestine having reported interference with their communications from suspected transmitters in neighbourhood their stations.
  - c) Agency's own admission evidence W/T at work.
4. Consider proposed D/F operations now matter of urgency and that they should be undertaken.
5. Operations will, of course, be conducted with necessary discretion and attention to security.

B/S.

מקרא:

שם	מקרא
C.in C. M.E.F.	General Sir Bernard Paget. Commander in Chief, Middle East Forces, Cairo
Director General M.I.5	Sir David Petrie
G.C. & C.S.	Government Code and Cypher School (GCHQ since 1946)
G.O.C. Palestine	Lieutenant-General John Conyers D'Arcy, General Officer Commanding the British Forces in Palestine and Trans-Jordan, Jerusalem
KELLAR	Alexander Kellar, head of SIME (Security Intelligence Middle East), Cairo
SLU CAIRO	Sigint Liaison Unit Cairo
SLU CLOVER	Sigint Liaison Unit CLOVER (Jerusalem)
TOD	Time of Delivery
TOO	Time of Origin
Top Secret 'U'	Top Secret Ultra